

UNDIRBÚNINGUR RÝNIFUNDA

25. RANNSÓKNIR OG VÍSINDI

Yfirlit yfir sjónarmið sem taka þarf tillit til vegna sérstöðu Íslands

Samningahópur um EES kafla (II) hefur unnið greinargerð um helstu atriði sem hafa þarf í huga varðandi 25. kafla um rannsóknir og vísindi. Ísland tengist rammaáætlunum ESB á þessu sviði með aðild sinni að EES-samningnum og gerðir hafa ekki verið þess eðlis að þær hafi verið teknar upp í landslög.

Samningahópurinn leggur til að eftirfarandi atriðum verði haldið til haga á rýnifundum með framkvæmdastjórn ESB:

EES undanþágur, aðlaganir og sérlausnir sem forsendur eru til að halda komi til ESB aðildar
Á ekki við.

Annað sem semja þarf um
Á ekki við.

Annað sem rétt er að vekja athygli á

Ísland tekur ekki þátt í verkefnum á vegum sjóðs ESB fyrir kola- og stálrannsóknir (Research Fund for Coal and Steel, RFCS). Sjóðurinn er rekinn af ávöxtun eigin fjár og eru því engin árleg framlög frá aðildarríkjunum í sjóðinn. Ný aðildarríki hafa þurft að kaupa sig inn í sjóðinn með stofnframlagi. Ef enginn kola- eða stáliðnaður er í ríki, þá þarf það ekki að borga stofnframlagið. Skýra þarf hvort aðstæður á Íslandi falli undir þessa skilgreiningu.

Greinargerð þessi inniheldur yfirferð á regluverki ESB á viðkomandi sviði og samanburð við íslenska löggjöf. Hún tiltekur atriði sem talið er rétt að halda til haga fyrir komandi samningaviðræður. Skjalið inniheldur ekki samningsafstöðu Íslands sem mótuð verður á síðari stigum.

Greinargerð til aðalsamninganefndar um yfirferð rýniblaða í samningahópi EES II

25. kafli Rannsóknir og vísindi

Tímasetning skoðunar: 29. apríl 2010.

Samantekt

Ísland tengist rammaáætlunum ESB á sviði rannsókna og þróunar með aðild sinni að EES-samningnum. Gerðir ESB á sviði rannsókna og þróunar hafa ekki verið þess eðlis að þær hafi verið teknar upp í landslög. Nýi Lissabon-sáttmálinn breytir því að nokkru leyti með umboði til sambandsins að koma á evrópska rannsóknarsvæðinu. Ekki er þó fyrirsjáanlegt að um íþyngjandi reglur verði að ræða á þessu sviði frekar en verið hefur.

Ísland fæst ekki við kjarnorkurannsóknir og hefur aldrei tengst rammaáætlunum Kjarnorkubandalags Evrópu um rannsóknir og tækniþróun. Sama gildir um verkefni á vegum sjóðs ESB fyrir kola- og stálrannsóknir (Research Fund for Coal and Steel, RFCS).

Mikilvægustu gerðir

Ákvarðanir um 7. rammaáætlunina eru mikilvægastar á þessu sviði og reglur um evrópska rannsóknasvæðið (ERA).

Áhrif kafla

- Helstu lagabreytingar

Engar

- Kerfisbreytingar / stofnanir

Ekki neinar fyrirséðar

- Fjárhagsleg áhrif

Um 73% kostnaðar við EES-samninginn (heildarfjárhagsáætlun EES/EFTA 2010) eru gjöld v. 7. rammaáætlunarinnar, þ.e. 4,5 af 6,2 millj. evra. Verður við aðild hluti af heildaraðildargjöldum Íslands. Hingað til hafa styrkir til ísl. aðila að jafnaði verið hærri en aðildargjöld hvers árs.

- Annað

Möguleikar EFTA/EES-ríkjanna til áhrifa á stefnumörkun í vísinda- og rannsóknamálum á vegum ESB minnka stöðugt og helst í hendur við stækkun sambandsins og fleiri samstarfsaðila á þessu sviði, t.d. Rússland. Aðstæður munu breytast mikið í þessu efni ef til aðildar kæmi.

Greinargerð þessi inniheldur yfirferð á regluverki ESB á viðkomandi sviði og samanburð við íslenska löggjöf. Hún tiltekur atriði sem talið er rétt að halda til haga fyrir komandi samningaviðræður. Skjalið inniheldur ekki samningsafstöðu Íslands sem mótuð verður á síðari stigum.

EES og Schengen (ef við á)

- Staða innleiðingar

Lokið

- Undanþágur

Engar

Alþjóðasamningar sem eiga undir kaflann

Skv. yfirliti Eur-Lex eru 67 alþjóðlegir samningar á þessu sviði auk 12 samninga um upplýsingamiðlun. Stór hluti eru gamlir samningar við ríki sem nú eru aðilar að ESB og þá eru margir samningar við Sviss, Noreg og Ísland. Að auki má nefna samninga um rannsókn- og tæknimiðstöð í Úkraníu og víðar sem Bandaríkin, Japan, Rússland, Kanada og fleiri eiga einnig aðild að. Að lokum má nefna marga samninga er snerta kjarnorkumál (EURATOM). Við aðild gerist Ísland aðili að öllum samningum, sem enn eru í virkir nema þeim sem varða kjarnorkumál. Engir samningar hafa fundist er varða þjóðréttarlega hagsmuni Íslands.

ESB stofnanir og sjóðir sem eiga undir kaflann

European Institute of Innovation and Technology: Stofnun um samstarf Evrópuríkja í rannsóknum. Stofnunin styrkir sérstök öndvegisverkefni. Engin breyting yrði á stöðu Íslands gagnvart stofnuninni gangi Ísland í ESB.

Sjónarmið sem mikilvægt er að hafa í huga þegar til viðræðna kemur

- Mikilvægustu hagsmunir

Með aðild fengi Ísland að taka fullan þátt í mótun og ákvarðanatöku vegna vísinda-, rannsókn- og þróunarsamstarfs á vegum ESB.

- Sérlausnir og fordæmi frá öðrum ríkjum
- Hugsanlegar sérlausnir fyrir Ísland
- Annað

Ísland tekur ekki þátt í verkefnum á vegum sjóðs ESB fyrir kola- og stálrannsóknir (Research Fund for Coal and Steel, RFCS). Sjóðurinn er rekinn af ávöxtun eigin fjár og eru því engin árleg framlög frá aðildarríkjunum í sjóðinn. Ný aðildarríki hafa þurft að kaupa sig inn í sjóðinn með stofnframlagi. Ef enginn kola- eða stáliðnaður er í ríki, þá þarf það ekki að borga stofnframlagið. Skýra þarf hvort aðstæður á Íslandi falli undir þessa skilgreiningu.

Greinargerð þessi inniheldur yfirferð á regluverki ESB á viðkomandi sviði og samanburð við íslenska löggjöf. Hún tiltekur atriði sem talið er rétt að halda til haga fyrir komandi samningaviðræður. Skjalið inniheldur ekki samningsafstöðu Íslands sem mótuð verður á síðari stigum.